

Gáciben gara no n'gataama

L'éducation ancienne

Texte
Abib SADIO

Illustrations
Abdoulaye Madior SAGNA

GIE CLOA
Thionck-Essyl
Département de Bignona
Région de Ziguinchor
Sénégal

SIL
BP 2075
10200 Dakar
Sénégal

L'éducation ancienne

Langue : Gusiilaay

Sénégal
Afrique de l'Ouest

Première édition

2017

© GIE CLOA 2017

© SIL 2017

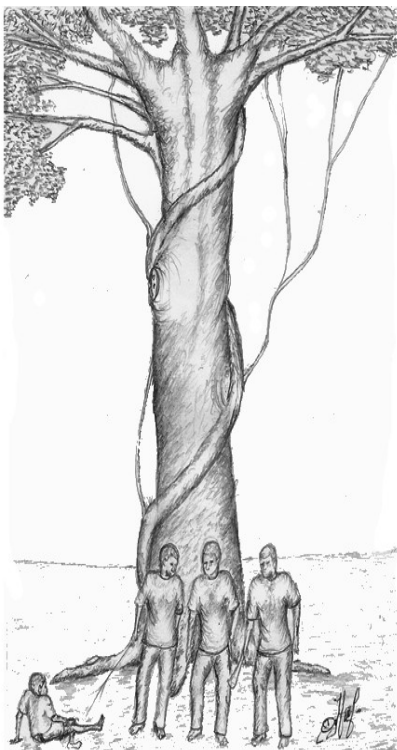
Gataama kankaan tin tan úmire
múbuunenum guleeh.

Unafaan gucee gukaanekaan bo may
gujoogiina. Gucee be ejaaor go may jaram
abak nábaañul. Wanoowan wabil bo ebaj,
ho be eñow mbaa najam, nayaarjen.
Dó peepe gapooy ésuk.

Gataama guleeh, bo nja gúkuluwoor.
Bo nja úmir mee anne bugo n'anne ay
ájuhe apaalool. Jitiyaay min jitiyaaye,
jipaalaay n'jipaalaaye, n'gataama buguul
bu gápajuloor.

Gataama éli utoogenulotoogen go fáriit.
Nan ibaj mee símit guñen jok guñen ni
yanur, babaj atiyom acee gajool Waas.
Fukeelumóli fufaan fanur. Gajow fo
gasaana. Sipaayóli to ngubaji. Bateeperiil
ngufanjoore anooan nateep yanool. Tan
uñoé Waas, be eño'om to. Ukahoorériit fuk
tufunak. Nicee neeni aceeóli apage aɲot
yaɲ apaalool mat gúliwool. Be ekahi to bu
gajom.

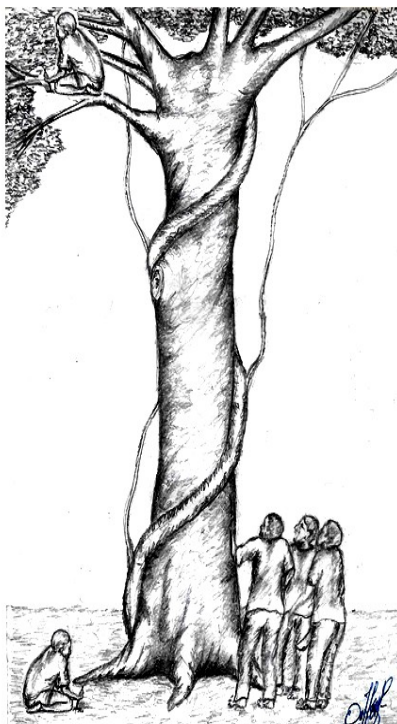
No, dit ujour lekoor funak fara fusiilaay.
Nujow gáburet Butaah. Utííne oom bo
ngáburet, gutiyóli gunafaan ngúpuruloli
bo. Waas nan fatiya, ínje nen n'etaam
gahomen.

Ngusonkenom : « Aw buguul Waas ay ájuhe ? »

Nirogiil : « Imírut. Bare dó mbúyegehom, ímimir jaat sunsum, suumut, éli be etaj. Mba gugolóli be erok.

Mara to síndo ngulasóli. Sijaaóli nja gúriikenoliriiken. »

Narufulenom :
« Apu ujanten
teer mbil ujam
baroger ganana.
Buguul ay
ájuhe ? »

Nirogool :
« An ájuhut. »

Narogom : « Jaat an be éjuh, aw ten
bapooñ. Waas be ewaloúl min jitegoor éli
uñow númir ay ájuhe. »

Ngurok Waas awalóul, nafoy.
Ngúkollennool manooman nafoy.
Dó mbugo babaj ámiroli set. Ho ammee
Tendenj.

Narogiil : « Iroguurok ubuge an ájuhut
ekaniil jaram gúmuy. Bare jaat be eset
wic ecaanjen epuhe m'busob. »

Narogom ijin itook Waas dó fatiya.

Nirogool : « Ijúhut bujin. »

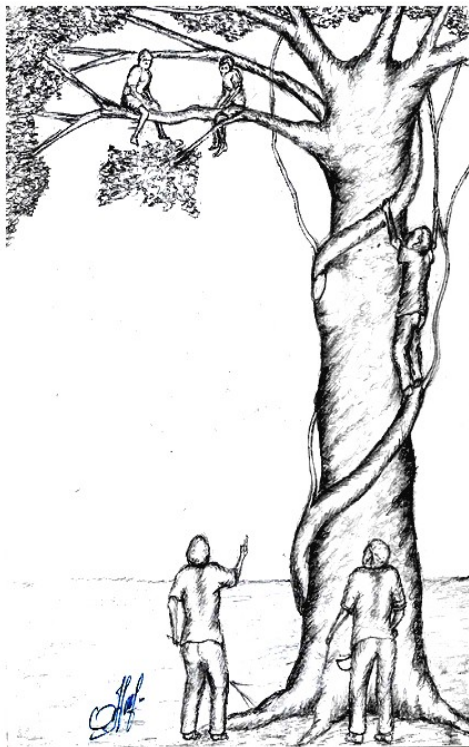
Ngúsaahul gugol : « Jij tímer bala eniini
ésup maaremaa. Aw urege bapooñ
peepe. »

Nan ijin mee itogool dó, nulako min nak
gámuunoor to n'etaam min ubil mee ekaan
nupak. Nasenom síbur san abaj mee itiñ.

Narogom : « Utiñaal so, bugo be etegolaal.
Utiñutaal so, be etegolaal.
Ban be esenolaal yooh yanur umoobooraal.
Gupiyoe nelasolaal síndo. »

Tenden
narogiil :
« Iroguurok
ubugu
gámuyenii
gúsumut, fok
úñigenaal bu
m'bugo. »

Najinul
atoogóli dó
fatiya
n'fugolool dó.

Nan atoogóli dó mee, narogom :
« Utek ! »

Nitek !

Narok Waas : « Lugen ! »

Waas nalugen.

Abaañut alob. An may ategut apaalool.

Natególi pál ! Pál ! Nuloonoor gálab !

Gahan gan ujok mee ngutuj páraj !

Nuwand etaam.

Falaay naweehenóli. Tendeŋ narogúl dó fatiya :

« Jijogiil. Jambil jikaheniil. »

Tendeŋ nawaloúl átiinŋul, narok Falaay :

« Seniil gugol min gutegeoor. »

Neeni utegut bugo be etegi. Min utek ho bu galugen. Nutegeoor to butegeoor bara tapale, nguŋar gugoliil nak guliik dó n'éli.

Be etegi pál !

Ngurogi : « Utegoal maa. »

Mo ngutególi mee jaram uhuu, nulalenoor
oot bu síndo. Ban nan útiij mee síndo,
ulobut yo an, uliigut mara gutególitek.

